

van de christelijke kunst- en cultuurgeschiedenis van Nederland en de invloed daarvan op onze samenleving.

“We bewaren onder andere rijk geïllustreerde handschriften en boekbanden versierd met edelstenen”, aldus Saskia van Haaren, Hoofd afdeling Onderzoek & Educatie. “Maar je vindt bij ons ook beelden, altaarstukken, kerkelijke kleding en voorwerpen in goud en silver. Ook hangen er schilderijen van Hollandse meesters zoals Rembrandt en Frans Hals, en meer recent van Jan Toorop en bijvoorbeeld Frans Franciscus.”

MARIA MET KIND

Achter elke afbeelding zit een interessant historisch verhaal. Het olieverfschilderij op de tweede postzegel van de onderste rij, bijvoorbeeld, is getiteld ‘Maria met Kind’ en is in ca. 1520 geschilderd door Adriaen Isenbrant (Brugge). Dit paneeltje, nauwelijks anderhalf keer zo groot als een prentbriefkaart, is een karakteristiek voorbeeld van

het soort devotiepanelen waar Brugge destijds om bekend stond. Het toont Maria met kind tegen de achtergrond van een landschap.

De privédevotie breidde zich in de 15e eeuw uit onder brede lagen van de bevolking. Hierdoor groeide de behoefte aan religieuze voorstellingen op klein formaat voor gebruik in huiselijke kring. Voor deze schilderijen werd gebeden en gemediteerd.

Op de tweede en vierde postzegel van de bovenste rij zijn twee panelen afgebeeld, die afkomstig zijn van het zogeheten Middellijns Altaarstuk uit circa 1410. Ze werden rond 1850 ontdekt in een Bovenrijnse dorpskerk. In de scène van de Geboorte ligt Maria in een rietgedekte stal op de bakermat en drukt het Christuskind teder tegen zich aan. Links op de voorgrond roert Jozef in een pappot die hij boven een vuurtje houdt.

Voor de bakermat was huisraad: een houten doosje met vermoedelijk zout, een mes, een broodje en twee kruiken. De vorm van de kribbe wijst vooruit naar Christus’ kruisdood.

Geheel rechts in de hoek is de ronding van een halfroond muurtje te zien, waarachter blauwe bloemen groeien. Dit sluit aan op de linkerzijde van de troon van Maria in de Aanbidding der koningen. Door deze troon en de kroon op haar hoofd wordt zij gekenmerkt als koningin van de hemel. Het kind op haar schoot heeft zich naar Melchior gewend, de oudste koning, die voor hem knielt. De tweede koning, Balthasar, kijkt voorovergebogen toe. Rechts staat Casper, de jongste, zwarte koning.

ONDER DE INDRUK

Saskia van Haaren is onder de indruk van de Goede Doelenzegels 2005. “Details van schilderijen maken de zegels tot echte kunstwerkjes. Het is bijzonder dat op deze manier een groot publiek kan kennismaken met de rijke kunstcollectie van ons museum. Ook laten de zegels zien dat het kerstverhaal door de eeuwen heen een inspiratiebron is geweest voor kunstenaars en dat het op verschillende wijzen kan worden uitgebeeld. Wij zijn er erg blij mee dat onze mooie kunstwerken nu niet alleen in het museum zelf te zien zijn, maar ook op een andere manier onder de aandacht worden gebracht. Wellicht is dat een aanleiding voor mensen om ons museum een keer te bezoeken en ook al onze andere kunstschaten te zien!” ●

